



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Milana Podhrázkého, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **V. S.**, zast. JUDr. Alenou Prchalovou, advokátkou se sídlem Husova 1288/25, Jihlava, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 7. 2018, čj. 33778/18/5300-21444-711428, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 7. 2. 2019, čj. 62 Af 97/2018-35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.
Vymezení věci

[1] Rozhodnutími Finančního úřadu pro Kraj Vysočina ze dne 31. 8. 2016, čj. 1474698/16/2910-50521-711265 a čj. 1474778/16/2910-50521-711265, byla žalobkyni doměřena daň z přidané hodnoty. V záhlaví citovaným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil.

[2] Žalobkyně brojila proti napadenému rozhodnutí žalovaného žalobou, s níž spojila žádost o osvobození od soudních poplatků. Krajský soud její žádost zamítl, neboť

žalobkyně sice tvrdila okolnosti týkající se jejích životních poměrů, avšak ty dostatečně nedoložila.

II.

Argumenty kasační stížnosti

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla shora označené usnesení Krajského soudu v Brně, kterým soud zamítl její žádost o osvobození od soudních poplatků.

[4] Uvedla, že ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. vůbec neupravuje způsob a rozsah doložení nedostatku prostředků účastníka, tj. nedostatku finančních prostředků. Rozsah prokazování pak zůstává pouze na subjektivní potřebě konkrétního soudního orgánu. Stěžovatelka proto nebyla dostatečně poučena o způsobu a rozsahu prokázání své žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení.

[5] Proti rozhodnutí žalovaného bylo podáno více žalob ve stejné záležitosti a stejné kauze; stejný soud přitom žádost o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce na základě totožných informací vyhověl. Majetková situace stěžovatelky se změnila k horšímu, byla nucena prodat své bydlení a žije v nájmu v jiné části republiky.

[6] Krajský soud vzal v úvahu pouze příjmy stěžovatelky a jejího manžela, základní výdaje, a to bez ohledu na projednávanou kauzu

III.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost stěžovatelky byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a dle usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS, nepodléhá povinnosti zaplatit soudní poplatek a není požadováno splnění povinnosti zastoupení advokátem dle § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů. Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[8] Nejvyšší správní soud ze spisu krajského soudu zjistil, že krajský soud přípisem ze dne 5. 12. 2018 stěžovatelku vyzval, aby za účelem rozhodnutí o její žádosti o osvobození od soudních poplatků vyplnila „*Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech*“ tak, aby byla zjevná její kompletní majetková a finanční situace. Soud zároveň stěžovatelku vyzval, aby uvedené skutečnosti věrohodně doložila. Stěžovatelku také poučil o tom, že pokud uvedené nesplní, bude její žádost zamítnuta. Stěžovatelka v zaslaném prohlášení uvedla, že nemá mimo marginálního movitého a nemovitého majetku o mizivé hodnotě žádné finanční prostředky ani příjmy. Uvedla, že podnikání jako OSVČ byla nucena

pokračování

v roce 2018 utlumit a pozastavit. Uvedla také, že pobírá dávky důchodového pojištění ve výši 8 401 Kč měsíčně; její manžel pobírá dle prohlášení plný invalidní důchod III. stupně ve výši 11 691 Kč měsíčně. Nájemné dle stěžovatelky hradí ve výši 4 300 Kč. Stěžovatelka přiložila k vyplněnému potvrzení oznámení o výplatě důchodu ve výši 8 401 Kč měsíčně a výpisy z katastru nemovitostí.

[9] Předpoklady pro osvobození od soudních poplatků soudem zakotvuje § 36 odst. 3 s. ř. s., který stanoví, že *[účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno.]*

[10] Účastník je povinen uvést a prokázat veškeré skutečnosti rozhodné pro posouzení jeho žádosti. Důkazní břemeno leží právě na účastníkovi řízení; Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně uvedl, že pokud chce být účastník ohledně své žádosti o osvobození od soudních poplatků úspěšný, musí nejen uvést, v čem spatřuje svůj nedostatek prostředků, ale současně musí takové tvrzení prokázat. Soud uvedené nezjišťuje a ani nemůže zjišťovat z úřední povinnosti, neboť se zde neuplatňuje vyšetřovací zásada.

[11] Krajský soud v odůvodnění napadeného usnesení přesvědčivě a obsáhle vyložil, z jakého důvodu učinil závěr o neunesení břemene tvrzení a břemene důkazního stěžovatelkou. Nejvyšší správní soud v posuzované otázce souhlasí s krajským soudem. Stěžovatelka uvedla sice celou řadu skutečností ukazujících na její ztíženou finanční situaci, avšak tyto skutečnosti dostatečným způsobem nedoložila. Nebyly proto splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a krajský soud postupoval správně, pokud její žádost zamítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[13] Výroky o náhradě nákladů řízení se opírají o § 60 odst. 1 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v soudním řízení úspěch neměla, proto dle uvedených ustanovení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jeho úřední povinnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 15. května 2019

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu